

телствата, но винаги като форма на въоръжената борба.

Между всички бивши хайдушки войводи се открояват фигурата и вижданията на Панайот Хитов, както и преломът, настъпил в неговите прояви и участие в българското революционно движение особено след 1867 г., когато той става централна фигура в четническото движение, провъзгласен е и изпълнява функциите на главен войвода през следващите години. След учредяването на БРЦК през есента на 1869 г., той се присъединява към него от самото му начало - присъства и на едно от първите общи събрания на новата организация през декември с.г. и, което е по-съществено, е възприеман от двамата ѝ ръководители Л.Каравелов и В.Левски като потенциален военен ръководител на подготвяното въстание. В неговите възгледи и революционни намерения настъпват решаващи промени, които все по-тясно обвързват дейността му с плановете на БРЦК за организирано и предварително подготвено въстание.

Дългогодишните ми проучвания за българското революционно и общо за различните прояви на освободителното движение, във връзка и със сродните национални движения и революционни прояви на Балкана и в Европа - в балканските страни, в Италия, Полша и други части на континента, ме наведоха на убеждението, че мястото на четите в българското революционно движение и дейността на П.Хитов до и след създаването на БРЦК са останали непълноценно проучени, в някои отношения и несправедливо принизени, непрецизно тълкувани и в крайна сметка неосмислени адекватно на действителността в исторически план и за мястото, характера и ролята, която им се отреждат в хода на еволюцията на българското революционно движение.

Доколкото и по времепродължителност, и по същество П.Хитов трайно присъства в революционното движение през двете десетилетия, предшестващи освобождението на България, и не като редови деец, а като една от главните фигури, на които се разчита за осъществяване на народното въстание от средата на 60-те години до Руско-турската освободителна война включително, той е в постоянни политически и практически контакти с всички главни идеолози и ръководители на революционното движение - Раковски, Каравелов, Левски, Ботев, с голям брой стари и нови войводи, четници и редови борци за свобода. П.Хитов не само участва във всички събития, но и в значителна степен е припознат от ръководителите и революционната организация, от съвременниците и съмишлениците като една от главните ръководни личности в революционното движение - като легендарен водач на хайдушки чети, като Главен войвода през 1867-1869 г., като отговорното лице за участниците във Втората българска легия и като най-авторитетния войвода, на когото разчитат и Л.Каравелов, В.Левски, БРЦК, и приемниците им, и организаторите на въстанията през 1875-1876 г. и до освобождението на България. Оттам и нередките големи очаквания и претенции към него на революционните дейци в различни моменти, и когато обстоятелствата позволяват, и когато ограничават възможностите му за действия в желана и от него насока, но определена от други фактори, добре известни на съвременниците.